

Aatsitassat Ikummatissallu

Aatsitassanut ikummatissanullu allaffissorneq

Aatsitassanut ikummatissanullu pisortaqarfik

Aatsitassanut ikummatissanullu suliaasaqarfik Inatsisartut inatsitsaat nr.7 decembari 2009-minngaanneersumit aatsitassat ingerlanneqartullu pillugit (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) malitsianik allannguuteqartumit naleqqussarneqarpoq. Inatsit 1. januaari 2010-mi atuutsinneqalerpoq taamaasillunilu Namminersorneq pillugu inatsit malillugu Kalaallit Nunaata suliaasaqarfimmik angerlaassinera nalunaaqutserneqarluni.

2013 ukiakkut Naalakkersuisut uranimik aammalu aatsitassanik allanik ulorianartunik qinngornilinnik piiaanissamut naameerluinnarneq pillugu politikki atorunnaarsippaat, massakkullu Kalaallit Nunaat uranimut aammalu ulorianartunik qinngornilinnut allanut aatsitassarsiorinissamut aallartitsisinnaalerpoq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik aatsitassanut ikummatissanullu suliaasaqarfimmi (uuliamut aatsitassanullu) inatsiseqarnermut aammalu pilersaarutitut ineriartortitsinermut, pilerisaarinernut taamatullu ujarassiorluni misissuinerlut pilersitsiniarnernik suliaqarpoq. Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik aatsitassanut ikummatissanullu suliaasaqarfimmi suliffeqarnermut aammali inuussutissarsiornermi suliniutinut, innuttaasunik ilaatitsinerlut, IBA-nik isumaqatigiissutinut (Impact Benefit Agreement, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat, kommunit pineqartut aammalu suliffeqarfiit qinnuteqartut akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit), inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut pissutsinut aammalu inuiaqatigiinni ataavartitsinerlut nassuiaatinut (nassuiaatinik VSB-mik taaneqartunik) akisussaasuvoq.

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniittoq, ujarassiornermi misissuinermi nalilersuutitik aammalu nassuiaatinik, pilerisaarinermut pilersaarusiornermullu ineriartortitsinermi suliaasanik tunniussaqaarluni suliaqartarpoq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup aatsitassarsiorsinnaanermut akuersissutinut, aqutsinerlut aammalu ingerlatassanut akuersissutinut nakkutiginninneq suliaraa.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aqqissuussinikkut Pinngortitamut, Avatangiisinut, Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfiup ataaniittup aatsitassanut ikummatissanullu avatangiisinut nalilersuutininik, aalajangiinernik aammalu isummanik Naalakkersuisunut suliaasanik akisussaaffeqarpoq, taamaattumillu DCE-mut (Nationalt Center for Miljø og Energi, Århus Universitetip ataaniittumut) aammalu Pinngortitaleriffimmut (Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffik) atassuteqarluni.

Isertitat

Ukiup ataatsip ingerlanerani Kalaallit Nunaat aatsitassarsiornermi 75 mio.kr.-nit amerlanerusunit isertitaqarpat, naalagaaffiup Namminersorlutik Oqartussanut tapiissutai, isertitat 75 mio. kr.-t qaangersimappagit, isertitat affaannik annertussuseqartumik ilanngarneqassapput. Naalagaaffimmit tapiissutit nuulumut millineqarpata siunissami Kalaallit Nunaata Danmarkillu aningaasaqarnikkut atassuteqarnerat pillugu nutaanik isumaqatigiinniartoqassaaq.

Kalaallit Nunaata piginnittussaataa

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip atulersinneqarnerani nunamut piginnittussaataaneq Kalaallit Nunaata tiguaa, tassani aatsitassanut ikummatissanullu suliaasaqarfimmi misissueqqaarnermut, misissuineranut atuisinnaanermullu akuersissutinut atulersitsineq aammalu allaffissorneq ilanngullugit.

Akuersissutit

Uuliamut aatsitassanullu misissuinerit

Misissueqqaarnermut, misissuineranut aammalu atuisinnaanernut akuersissutinik Naalakkersuisut tunisisinnaapput, atuisinnaanermullu akuersissutit taamaallaat ingerlatseqatigiiffinnut Kalaallit Nunaanniittunut tunniunneqartarput. Ingerlatseqatigiiffiit qinnuteqaatini pisarialimmik suliamut ilisimaarinninnertik atuisinnaasutullu suliffeqarfiup aningaasaqarnikkut tunuliaqutaat uppersassavaat.

Akuersissut kalaallinik sulisoqarnissamut imaluunniit atortussanik pilersuisumik atuinissamut pisussaataaannermik imaqaarsinnaavoq, aammalu aatsitassat ikummatissallu atorneqartut Kalaallit Nunaanni suliareqqaarneqarnissaannik aalajangiinernik imaqaarsinnaalluni. Atuisinnaanerup aallartinninnerani atuinissamut pilersaarummik Naalakkersuisunit akuerineqartussamik saqqummiussisoqassaaq.

Akuersissummi Naalakkersuisut atorneqaarsinnaasup annertussaa pillugu piumasaqaatinik aalajangiissapput. Nukissiornermi ruujorillu ingerlaarfiinik sananermi pilersitsineq ingerlatsinerlu aamma akuersissutigineqassapput. Namminersorlutik Oqartussat piginnittussaataasumut akileeqqusisinnaavoq.

Uuliamut misissuinissamut atuisinnaanermullu akuersissut ukiunut qulinut imaluunniit immikkut pisoqartillugu ukiunut 16-inut tunniunneqaarsinnaavoq.

Akuersissutit periaatsit assigiinngitsut malillugit tunniunneqartarput assersuutigalugu tamanut ammasumik tuniniaanermi, uuliamik ingerlatseqatigiiffiit qinnuteqaatini suliamut ilisimaarinninnermik, aningaasaqarnikkut tunuliaqutamik aammalu isumannaallisaaneq, peqqinnissaq avatangiiserlu pillugit ingerlatseriaatsinut paasissutissanik tunniussiffigisinnaasaannik.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissutit

Aatsitassanut annikitsumik misissuinissamut atuisinnaanermullu akuersissutit inuinnarnut ingerlatseqatigiiffiunngitsunut tunniunneqartarput.

Akuersissutillu taamaallaat inunnut Kalaallit Nunaanni najugaqavissunut aammalu qinnuteqaannginnermi ukiut tallimat najugaqareersimasunut piffissamilu tassani tamakkiisumik akileraartarsimasunut tunniunneqartarput.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissutit assigiinngitsut marluupput, kisermaassilluni annikitsumik piaaneq aammalu kisermaassinertaqaanngitsumik piiaaneq. Akuersissummik tunineqarnermi nunaminertami sumiiffik aalajangersimasoq 1 km²-itut annertutigisoq akuersissutigineqartarpoq, aammalu annerpaamik piffissami ukiunit pingasunik sivilissuseqartumi tunniunneqartarluni. Kisermaassilluni annikitsumik piiaanissamut akuersissut nunaminertami Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmit akuersissutigineqarsimasumi ujaqqanik katersanik piiakkanillu atuisinnaanermik periarfissiivoq. Inunnit qulingiluanik sulisoqarsinnaanermik akuersissummik qinnuteqartoqarsinnaavoq akuersissullu sivitsorneqarsinnaalluni aningaasarsiutaasinnaasumik nassaartoqarsimappat. Akuersissut annerpaamik ukiuni 30-ni atuussinnaavoq.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissutit kisermaassinertaqaanngitsut kommunini sisamani sakkut tigoriaannaat atorlugit ujaqqanik pinneraasiassanik aatsitassanillu katersinissamut periarfissiippat. Akuersissut ukiuni pingasuni aamma atuutsinneqarpoq sivitsorneqarsinnaananilu, atorunnaarneranili akuersissummik nutaamik qinnuteqartoqarsinnaavoq.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissut atorlugu ukiumut aatsitassat 100.000 kr.-t sinnerlugit nalingannut akileraarutaasussatut tuniniarneqarsinnaapput.

Annikitsumik piiaanissamut akuersissuteqaanngitsut Kalaallit Nunaanni najugaqavissut aammalu tamakkiisumik akileraartartut maskiinanit atortussiat qaartiterutillu atornagit sumiiffinni inunnit aatsitassarsiornermilu ingerlatseqatigiiffinnit kisermaassiffiunngitsuni ujaqqanik tigoriaannarnik aatsitassanillu katersisinnaapput, kisiannili diamantiunngitsunik, aligoq aappaluttuunngitsunik, safiriinngitsunik, smaragdiinngitsunik, chrysoberyliinnigtsunik aammalu opaliunngitsunik. Avammulli tunisisinnaanermut akuersissummik qinnuteqartoqassaaq annikitsumillu piiaanissamut akuersissuteqaanngitsut aatsitassanik 100.000 kr.-t nalingannut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutigineqartussanik tuniniaasinnaapput.

Uuliamut aatsitassanullu misissuinerit aningaasallu taakkununga atorneqartut amerlassusaat aammalu annikitsumik piiaanissamut akuersissutit amerlassusaat ataani takuneqarsinnaapput.

Takussutissaq 1. Kalaallit Nunaanni uuliamik misissuinerit

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Misissueqqaar- nerit (ingerlatat)	.	.	.	.	.	.	4	7	9	9	7	11	17	23	27	25	27	18	20	16
Misissuinissamut akuersissutit (atulersitat)	.	.	.	.	.	.	1	1	1	2	2	6	11	13	20	20	20	22	23	18
Misissuinissamut aningaasartuutit USD millioninut	.	.	.	.	.	.	0,9	2,4	2,9	2,9	1,9	9,5	115,5	102,0	501,7	823,9	219,8	106,4	26,8	...

Najoqqutaq: Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Takussutissaq 2. Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuinerit

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Misissueqqaar- nerit (ingerlatat)	22	24	13	14	15	6	6	11	12	12	12	14	14	11	21	25	25	22	17	17
Misissuinissamut akuersissutit (atulersitat)	60	57	41	26	24	19	17	19	22	33	29	63	67	71	73	77	79	76	67	70
Atuisinnaanermut akuersissutit (atulersitat)	.	.	.	.	.	.	.	1	1	2	2	2	3	4	4	4	4	5	6	6
Misissuinissamut aningaasartuutit DKK millioninut	67,5	105,0	109,0	46,9	103,4	111,8	20,8	44,9	66,2	191,0	135,0	471,0	497,0	300,0	522,3	711,3	518,9	305,7	235,8	...

Najoqqutaq: Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Takussutissiaq 3. Akuerisat annertunngitsumik suliaqartussat

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Akuersissutit (atulersitat)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	6	8	12	12	26	42

Najoqqutaq: Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Atuisinnaanermut akuersissutini pineqarput saviminisiorfik Isukasia Kalaallit Nunaata kujataaniittoq, molybdænisiorfik Malmbjerg Kalaallit Nunaata kangianiittoq, platinisiorfiullunilu aamma kuultisiorfik Skærgaard aamma Kalaallit Nunaata kangianiittoq, niobiummisiorfiulluni aamma tantalisiorfik Motzfeldt SØ Kalaallit Nunaata kujataaniittoq, Killavaat Alannguat tantalinik niobiumminik aammalu zircoiminik nassaassaartoq aammalu Kuannersuit ujaqqanik qaqutigoortunik uranimik, zinkimik flourimillu nassaassalik.

Kommunit aammalu betonngiliorfiit

Naalakkersuisut kommuninut, betonngiliorfinnut aammalu siorartaajaasunut sioqqanik, ujaraaqqanik, ujaqqanik assigisaannillu aqquserniormi aammalu sanaartormi atortussanik atuisinnaanermut akuersissummik

peqaaqqaarani katersisinnaanermut piaasinnaanermullu
akuersissuteqarsinnaapput.

Aningaasaqarneq

Aningaasaqarneq

Kalaallit Nunaat uuliamut aatsitassanullu ingerlatseqatigiiffinnut
orniginartuutinniarlugu aningaasaqarnikkut sakkunik assigiinngitsunik
suliaqartoqartarpoq, soorlu ingerlatseqatigiiffimmut aammalu iluanaarutitut
akileraarutit, tunisassiornermi aammalu sinneqartoornermi loyalty
(tatiginassutsimut akileraarut), naalagaaffimmit
peqataaneq/sinneqartoortutit avitsineq/tunisassiornermi avitsineq
aammalu sulinermit sungiusarnermilu pisussaataaernerit. Kalaallit Nunaanni
qaffasissuseq uuliasiornermi aatsitassarsiornermilu soqutiginartoq
nassaariniaarlugu PriceWaterhouseCoopers suleqatigalungu nunani
assigiinngitsuni piumasaqaatinut sanilliussisoqarnikuuvoq.

Ingerlatanik unitsitsinermit

Ingerlatanik unitsitsinermit

Aatsitassarsiornermi ikummatissiornermilu ingerlatat unitsinneqarniarpata,
piginnittussaataasooq atortunik pii-aalluni matusissaaq taamatullu
sumiiffimmi ingerlatsiffiusimasumi torersaassissalluni. Taamatuttaaq
piginnittussaataasup matusinerup kingorna avatangiisinut
nakkutilliisoqarnissaa isumannaassavaa. Naalakkersuisut
piginnittussaataasup isumannaatsumik matusinissaa aammalu sumiiffimmi
avatangiisinut nakkutilliisoqarnissaanut suliaannngortitsinissaa
piumasaqaatigaat.

Inatsit malillugu suliffeqarfiit aatsitassarsiornermissamut aallartitserusuttut
mingutsitsinissamut navianartorsiornermik killilersimaarinnissapput,
aammalu atortussianut mingutsitsisunut pii-aanissamut periarfissanik
innimiginnissallutik. Inatsittaaq silaannarmut pinngortitamullu
illersuinissamut aalajangersakkanik imaqarpoq.

Avatangiisit sunnernerlugaanissaannut navianartorsiornermi akisussaasup
tamanna pitsaaliornissaa ujartussavaa Naalakkersuisullu
navianartorsiornermik ilisimatissallugit. Akisussaasorlu pisussaataavaq
ajutoorsimanermi taarsiissuteqassalluni.

Uuliamik aatsitassanillu nassaassanik atuisinnaaneq, nunap ataanik
nukissiuutinullu isumalluutinik atuineq, aatsitassarsiornermi atortunik
annertunerusunik sananeq aammalu assigisaanik atortunik ingerlatsinermit
unitsitsineq taamaallaat pisinnaavoq avatangiisinut sunniutinik

nalilersuisoqarnerani, aammalu tassunga nassuiaat (VVM-imik nassuiaammik taaneqartoq) Naalakkersuisunit akuerineqarpat.

Inuiaqatigiinni ataavartitsineq

Inuiaqatigiinni ataavartitsineq

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip piumasaraa aatsitassarsiorderit inuiaqatigiinnut pingaaruteqartumik sunniuteqarsimappata inuiaqatigiinni ataavartitsinermik nassuiaammik (VSB-mik nassuiaat) Naalakkersuisunit akuerineqartussamik suliaqartoqarnissaa.

Taamaattumik VSB off-shoremik qinnuteqartunut aammalu 2010-mi 2011-milu uuliasiornermi programminut suliarineqarput, tamannalu tunuliaqutaralugu aamma Namminersorlutik Oqartussat, kommunit aammalu Cairn Energy suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarput.

Taamatuttaaq Isukasiani saviminisiorfimmu, Qeqertarsuatsiaani aligoq aappaluttusiorfimmu, Killavaat Alannguanni eudialytisiorfimmu, Qaqortorsuarmi anorthorsitisiorfimmu aammalu Citronen Fjord-imi zinkisiorfimmu aqerlusiorfimmullu VSB-mik nassuiaatinik suliaqartoqarpoq. VSB-mik nassuiaatit atuisinnaanermut qinnuteqarnerni tamarmik tusarniaavigineqarput aammalu kingorna ingerlatseqatigiiffiillu IBA-mik (Impact Benefit Agreement) isumaqatiginninniarnerni tunuliaqutarineqarlutik.

Aatsitassalerinermik Ilinniarfik Sisimiuniittoq aatsitassalerinermi ilinniartitaanermut piginnaasanullu sulianut ingerlatsisoq 2010-mi ukiakkut piareerneqarpoq.

Nittartakkat

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik: www.govmin.gl

Signatur forklaring:

... Oplysninger foreligger ikke

.. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn

. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed

- Nul

* Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

E-mail: stat@stat.gl

2016 ukiumoortumik paasissutissat

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

